

PREDKLADACIA SPRÁVA

Predkladaný materiál obsahuje Správu o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky a o činnosti Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ÚJD SR) za rok 2022, ktorá je každoročne predkladaná k 30. aprílu na základe § 4 ods. 1 písm. h) zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správa podáva komplexnú informáciu o činnosti ÚJD SR podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a podľa atómového zákona. Venuje sa hodnoteniu jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení vo výstavbe, v prevádzke a vo vyradovaní na území Slovenskej republiky (SR), a tiež plneniu medzinárodných záväzkov SR v oblasti mierového využívania jadrovej energie a záruk v tejto oblasti.

Prezentované sú aktivity ÚJD SR v oblasti legislatívy, vydávania povolení pre výstavbu, prevádzku a vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky, v oblasti hodnotenia a kontroly bezpečnosti jadrových zariadení, bezpečného nakladania s rádioaktívnymi odpadmi, hodnotenia vonkajšej havarijnej pripravenosti, havarijnej pripravenosti štátu pre radiačné havárie, evidencie a kontroly jadrových materiálov, nezávislého informovania verejnosti, v oblasti medzinárodnej spolupráce a kybernetickej bezpečnosti.

V rámci legislatívnych činností ÚJD SR pokračoval v prípravných prácach na tvorbe nového atómového zákona najmä v oblasti sprievodnej dokumentácie a spracovávaní analýz vplyvov. V roku 2022 ÚJD SR vydal 3 novely vyhlášok a 5 bezpečnostných návodov. V spojitosti s medzirezortnými pripomienkovacími konaniami bolo posúdených takmer 800 legislatívnych a nelegislatívnych materiálov.

Mimoriadne dôležité sú činnosti ÚJD SR v oblasti vydávania povolení, posudzovania a hodnotenia bezpečnostnej dokumentácie, ako i kontrolná a inšpekčná činnosť v jadrových zariadeniach a vynucovanie práva. V rámci kontrolnej a inšpekčnej činnosti ÚJD SR v roku 2022 vydal 359 rozhodnutí a zrealizoval spolu 186 plánovaných a neplánovaných inšpekcií.

Počet a charakter udalostí na jadrových zariadeniach bol z hľadiska jadrovej bezpečnosti v roku 2022 v rámci obvyklých prevádzkových porúch bez osobitnej významnosti. Na prevádzkovaných blokoch bolo zaevidovaných na JE Bohunice V-2 6 prevádzkových udalostí a na JE Mochovce 1, 2 bolo 8 prevádzkových udalostí podliehajúcich hláseniu dozornému orgánu, ktoré nemali významný vplyv na jadrovú bezpečnosť.

ÚJD SR v roku 2022 neobmedzil rozsah alebo platnosť povolenia, ani nezastavil prevádzku žiadneho jadrového zariadenia. Taktiež neodňal žiaden preukaz o osobitnej odbornej spôsobilosti vybraných zamestnancov ani preukaz o odbornej spôsobilosti lektorov držiteľov povolení. ÚJD SR uložil v roku 2022 pokutu za porušenie atómového zákona na základe zistení z vykonanej inšpekcie, ktorej predmetom bola kontrola skúšky bezpečnostných systémov.

V roku 2022 ÚJD SR vydal druhostupňové rozhodnutie č. 248/2022 P, ktorým povolil začiatok uvádzania 3. bloku EMO do prevádzky. Po nadobudnutí právoplatnosti daného rozhodnutia prešiel 3. blok EMO do etapy aktívneho spúšťania. Ku koncu roka 2022 boli úspešne vykonané fyzikálne testy v rozsahu 77,50 % zo schváleného rozsahu podľa etapového programu. Podľa predbežného posúdenia výsledky vykonaných testov spĺňajú bezpečnostné kritériá úspešnosti. Na 4. bloku EMO prebiehali aktivity smerujúce k integrálnej studenej hydroskúške, ktorú SE, a. s., plánujú vykonať v roku 2023. Inšpektori ÚJD SR vykonali kontroly podľa schváleného inšpekčného plánu na rok 2022. Na neočakávané udalosti a problematické oblasti boli vykonané špeciálne tímové inšpekcie.

Bloky JE Bohunice V-1, odstavené z prevádzky v decembri 2006 a 2008, sú v II. etape vyradovania. Vyradovanie JE Bohunice A-1 prebieha podľa harmonogramu III. a IV. etapy vyradovania. Činnosti na JE A-1 aj V-1 boli v roku 2022 vykonávané bez závažných nedostatkov v oblasti jadrovej bezpečnosti.

ÚJD SR tiež venuje zvýšenú pozornosť kybernetickým bezpečnostným hrozbám, ktoré môžu mať nepriaznivý dopad na bezpečnú prevádzku jadrových zariadení a na fyzickú ochranu jadrových materiálov a jadrových zariadení. V roku 2022 boli u držiteľov povolení vykonané dve inšpekcie zamerané na kybernetickú bezpečnosť. ÚJD SR pri získavaní a vyhodnocovaní informácií o kybernetických hrozbách spolupracuje so spravodajskými službami, Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom obrany SR v rámci medzirezortnej pracovnej skupiny „Určenie hrozby jadrovým zariadením a pre jadrové zariadenia a jadrové materiály v rámci projektového ohrozenia štátu“.

Správa ďalej informuje o aktivitách v súvislosti s kompetenciami ÚJD SR v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, ktorých cieľom je trvalé zvyšovanie jadrovej bezpečnosti prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a výmeny informácií, skúsenosti a dobrej praxe.

V roku 2022 ÚJD SR okrem iného aktívne plnil záväzky vyplývajúce z členstva v Európskom spoločenstve pre atómovú energiu, úzko spolupracoval s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu a v súvislosti s rizikom vyplývajúcim z udalostí na Ukrajine sa priebežne zúčastňoval na mimoriadnych zasadnutiach Európskej skupiny dozorov pre jadrovú bezpečnosť, ktorej aktuálne predsedá predsedníčka ÚJD SR. Záväzky SR v gescii ÚJD SR vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôv sú priebežne plnené.

Záverečná časť správy sa venuje komunikácii ÚJD SR a informovaniu verejnosti rôznymi komunikačnými prostriedkami, ekonomickým údajom, riadeniu ľudských zdrojov, vzdelávaniu zamestnancov, rozvoju dozorných činností, systému manažérstva kvality a kybernetickej bezpečnosti ÚJD SR.

Predložený materiál nemá ekonomický, finančný a environmentálny vplyv, vplyv na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, ani vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí a rozpočty vyšších územných celkov.

Správa je predkladaná vláde Slovenskej republiky a následne po vzatí na vedomie Národnej rade Slovenskej republiky.